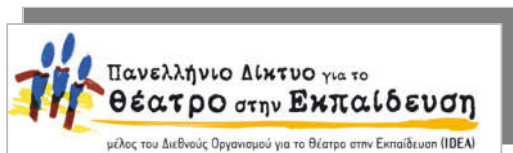

ΘΕΑΤΡΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΠΟΥ ΣΥΝΟΔΕΥΕΙ ΤΗΝ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ «Ο ΜΕΓΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΙ Ο ΚΑΤΑΡΑΜΕΝΟΣ ΔΡΑΚΟΣ»

Σχεδιασμός: **Ηρώ Ποταμούση** – κοινωνιολόγος, θεατροπαιδαγωγός

Με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα για το Θέατρο στην Εκπαίδευση στις 27 Νοεμβρίου 2008, το ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ και το ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. ΠΑΤΡΩΝ συνεργάστηκαν με

το Πανελλήνιο Δίκτυο για το Θέατρο στην Εκπαίδευση και αφιέρωσαν την παράσταση «Ο ΜΕΓΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΙ Ο ΚΑΤΑΡΑΜΕΝΟΣ ΔΡΑΚΟΣ» της 27^{ης} Νοεμβρίου, στον εορτασμό. Στο πλαίσιο αυτής της συνεργασίας η κοινωνιολόγος, θεατροπαιδαγωγός Ηρώ Ποταμούση σχεδίασε το θεατροπαιδαγωγικό υλικό που συνοδεύει την παράσταση.

Το θεατροπαιδαγωγικό υλικό που συνοδεύει την παράσταση αποτελείται από προτάσεις ενδεικτικών δραστηριοτήτων προς τους εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων.

Το υλικό χωρίζεται σε τρεις ενδεικτικές ενότητες:

Οι χαρακτήρες,

Το Όνειρο και

Ο Φόβος/Δράκος.

Κάθε εκπαιδευτικός μπορεί να επιλέξει μια ή παραπάνω δραστηριότητες ανάλογα με το χρόνο, το χώρο και την ομάδα που διαθέτει. Οι δραστηριότητες μπορούν να γίνουν μεμονωμένα ή σε συνέχεια. Επίσης οι δραστηριότητες μπορούν να απλοποιηθούν ή να γίνουν πιο σύνθετες ανάλογα με την εμπειρία και την ηλικία των μελών της ομάδας και την εμπειρία του εμπυχωτή.

Η δομή ενός ολοκληρωμένου θεατροπαιδαγωγικού εργαστηρίου είναι ζέσταμα, κυρίως μέρος, αναστοχασμός/ αποφόρτιση. Ο εμπυχωτής ανάλογα τον παιδαγωγικό στόχο που έχει θέσει, μπορεί να επιλέξει κάποια από τις προτεινόμενες δραστηριότητες ή κάποιο παιχνίδι για ζέσταμα, ώστε να προετοιμάσει την ομάδα να εστιάσει και να εμβαθύνει στην δραστηριότητα που θα επιλέξει ως κυρίως μέρος. Τέλος, καλό είναι να γίνει ένας κύκλος αναστοχαστικής συζήτησης και να συζητηθούν οι εντυπώσεις των μαθητών από τη συμμετοχή τους, τα συναισθήματα, αν σκέφτηκαν κάτι καινούριο ή οτιδήποτε θα ήθελαν να εκφράσουν.

Λίγα λόγια για την παράσταση:

«Ένας δράκος καταλαμβάνει το υδραγωγείο, τη μοναδική πηγή που τροφοδοτεί την πόλη. Εξαναγκάζει έτσι τους κατοίκους να πηγαίνουν να του ζητάνε νερό και αυτός να τρώει όσους θέλει. Ο φόβος καταλαμβάνει τους πάντες. Η τοπική εξουσία του Βεζύρη παρεμβαίνει ρυθμιστικά και αποφασίζει να κάνει κλήρωση για το ποιος θα

είναι κάθε μέρα το θύμα του Δράκου, ώστε να μη διαταράσσεται η κοινωνική οργάνωση της πόλης από τον πάνδημο φόβο και πανικό. Μια μέρα ο κλήρος πέφτει στη μοναχοκόρη του Βεζύρη. Ο Χατζηαβάτης έχοντας οριστεί να ειδοποιεί κάθε ξημέρωμα προσωπικά και μυστικά τα υποψήφια θύματα, έρχεται να το πει συντετριμμένος στη Βεζυροπούλα που υπεραγαπά. Φτάνοντας μπροστά στο Σεράι πέφτει πάνω στον Καραγκιόζη που κοιμάται φαρδύς πλατύς μέσα στο δρόμο. Το θορυβώδες ξύπνημά του προκαλεί την επέμβαση του Βεληγκέκα, υπεύθυνου της φρουράς, και τα πράγματα περιπλέκονται...»

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Οι παρακάτω δραστηριότητες/παιχνίδια δεν απαιτούν πολλή προετοιμασία. Αρκεί να βάλουμε τα θρανία στην άκρη και να δημιουργήσουμε έναν ασφαλή ανοιχτό χώρο για παιχνίδι με αφορμή την παράσταση.

• ΟΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ

1. Χαρακτηριστικά των χαρακτήρων.

α) Σε κύκλο η ομάδα συζητά τα ονόματα και τα χαρακτηριστικά των βασικών χαρακτήρων της παράστασης. (Καραγκιόζης, Χατζηαβάτης, Βεζυροπούλα, Δράκος, Μεγαλέξανδρος)

β) Τα παιδιά περπατούν ελεύθερα στο χώρο. Ο εμπυχωτής σε ανύποπο χρόνο φωνάζει το όνομα ενός από τους χαρακτήρες. Τα παιδιά πρέπει να μείνουν ακίνητα στη στάση του σώματος και την έκφραση του συγκεκριμένου χαρακτήρα. Όταν δώσει σήμα ο εμπυχωτής χαλαρώνουν και συνεχίζουν να περπατούν στο χώρο. Τότε ο εμπυχωτής φωνάζει κάποιο άλλο όνομα χαρακτήρα, κ.ο.κ. (προτεινόμενο ζέσταμα)

2. **Καθρέφτης.** Σε ζευγάρια τα παιδιά διαλέγουν ποιος είναι ο Α και ποιος ο Β. Τα ζευγάρια βρίσκονται αντικριστά. Μαζί διαλέγουν κάποιον χαρακτήρα. Ο Α προτείνει κινήσεις. Ο Β είναι ο καθρέφτης και πρέπει να ακολουθεί τις κινήσεις του Α. Είναι πολύ σημαντικό να διατηρείται πάντα οπτική επαφή μεταξύ Α και Β, επομένως ο Α κάνει τέτοιες κινήσεις ώστε να κοιτάζει πάντα τον Β στα μάτια. Ο εμπυχωτής δίνει την οδηγία να αλλάξουν τα παιδιά ρόλους. Τώρα ο Β προτείνει κινήσεις και ο Α είναι ο καθρέφτης.

3. **Ακολουθώ τον αρχηγό.** Ένα παιδί (ο αρχηγός) βάζει έναν χαρακτήρα από την παράσταση στο μυαλό του και στέκεται μπροστά από όλη την ομάδα. Ο Αρχηγός κινείται ή μιλά όπως ο χαρακτήρας που έχει στο μυαλό του. Η ομάδα κάνει ό,τι κάνει ο Αρχηγός. Ο Αρχηγός μετά από λίγο διαλέγει τον επόμενο Αρχηγό ο οποίος διαλέγει έναν άλλο χαρακτήρα κ.ο.κ.

4. **Ο πιο δυνατός.** Το κάθε παιδί διαλέγει έναν χαρακτήρα και τον κρατάει στο μυαλό του. Η ομάδα κάνει ένα ημικύκλιο. Ο καθένας έρχεται μπροστά από την ομάδα και παρουσιάζει τον χαρακτήρα που έχει διαλέξει (είτε μιμούμενος τον ήρωα είτε περιγράφοντάς τον). Γίνεται συζήτηση για το ποιος είναι ο πιο

δυνατός ήρωας. Γιατί; Τι τον κάνει τον πιο δυνατό; Είναι πάντα ο πιο δυνατός αυτός που έχει περισσότερη σωματική δύναμη;

- **ΤΟ ΟΝΕΙΡΟ**

Στην αρχή της παράστασης ο Καραγκιόζης βλέπει ένα όνειρο. Στο όνειρο αυτό εκφράζει την πιο βαθιά του επιθυμία.

1. **Το όνειρο του Καραγκιόζη.** Σε ομάδες των τριών οι μαθητές φτιάχνουν δυναμικές εικόνες αναπαριστώντας το όνειρο του Καραγκιόζη. Αφού η κάθε ομάδα έχει προετοιμάσει την δυναμική εικόνα της, την παρουσιάζει στις υπόλοιπες ομάδες. Γίνεται συζήτηση σε κύκλο για τα όνειρα. Τι είδους όνειρα υπάρχουν εκτός από αυτά που βλέπουμε στον ύπνο μας; Τι εκφράζουν τα όνειρα;
2. **Τ' άλογο του Μεγαλέξανδρου.** Τι ήταν το άλογο για τον Μεγαλέξανδρο; Σε ομάδες φτιάχνουμε μια μικρή σκηνή ή μια εικόνα που να δείχνει τι θα γινόταν αν ο Μεγαλέξανδρος έβρισκε ξανά το άλογό του.
3. **Διαφορές.** Αν μπορούσαμε να μπουέμε στο μυαλό των ηρώων της παράστασης, ποια θα ήταν τα όνειρα του καθενός; Ποια η διαφορά του ονείρου του Καραγκιόζη με το όνειρο του Χατζηαβάτη ή του Μεγαλέξανδρου; Ποιο θα μπορούσε να είναι το όνειρο του Δράκου;
4. **Ήρωες και όνειρα...** α)Αφού έχουν συζητηθεί διαφορετικές εκδοχές των ονείρων των ηρώων τα παιδιά διαλέγουν από έναν ήρωα. Στη συνέχεια γίνονται ζευγάρια. Το κάθε παιδί λέει στο ζευγάρι του το όνειρο του χαρακτήρα του, σε πρώτο πρόσωπο, σαν να ήταν ο ίδιος ο χαρακτήρας. Το ζευγάρι ακούει προσεκτικά και μπορεί μόνο να κάνει διευκρινιστικές ερωτήσεις. Μετά οι ρόλοι αλλάζουν και ο πρώτος ακούει το όνειρο του χαρακτήρα του ζευγαριού του.
β)Το κάθε παιδί μόνο του πια, γράφει το όνειρο του συγκεκριμένου ήρωα σε πρώτο πρόσωπο, σαν να έγραφε ο ήρωας στο ημερολόγιό του.
5. **Ονειρέψου.** Στα όνειρα είμαστε ελεύθεροι να εκφράσουμε όλες μας τις επιθυμίες, τα πράγματα που ποθούμε περισσότερο. Ποιο είναι το όνειρο του καθενός; Ο εμπυχωτής μπορεί να βάλει μια μουσική και να ζητήσει από κάθε παιδί να βρει μια άνετη στάση στο χώρο μόνο του και να σκεφτεί ποιο είναι το όνειρο του. (προτεινόμενη μουσική 'Sozinha' by Vakia Stavrou album Ethnica 2). Όποτε είναι έτοιμος, ο καθένας μπορεί να σωματοποιήσει το όνειρό του αφαιρετικά ή μιμητικά. Στο τέλος όποιος θέλει παρουσιάζει στους υπόλοιπους το όνειρό του και η ομάδα μπορεί να συζητήσει τη διαφορά των ονείρων με την πραγματικότητα. Που υπάρχει περισσότερη ελευθερία; Γιατί;

- **ΦΟΒΟΣ/ ΔΡΑΚΟΣ**

1. **Τι φοβάται ο κάθε ήρωας;** Αν μπορούσαμε να μπούμε στη σκέψη τους και ακούγαμε τους φόβους τους, τι ακριβώς θα ακούγαμε;
Κάποιο παιδί στέκεται στην κορυφή του ημικύκλιου και λέει το όνομα ενός από τους χαρακτήρες, παίρνει τη στάση του σώματος του ήρωα και μένει εκεί (για τώρα αυτός είναι ο χαρακτήρας) . Τα υπόλοιπα παιδιά της ομάδας σκέφτονται τι μπορεί να φοβάται ο συγκεκριμένος ήρωας. Όποιο παιδί θέλει να πει κάποιο φόβο του ήρωα, πηγαίνει στο παιδί που βρίσκεται στην κορυφή, στέκεται από πίσω του, το ακουμπάει στον ώμο και δυνατά λέει την σκέψη/φόβο σε πρώτο πρόσωπο.(πχ. αν είναι η Βεζυροπούλα κάποιο παιδί μπορεί να πει από πίσω της, να την ακουμπήσει και να πει δυνατά «φοβάμαι τον Δράκο»)
2. **Τι μπορεί να φοβάται ο Δράκος;** Ο Δράκος στην παράσταση είναι ο μόνος ήρωας που δεν μιλάει ανθρώπινα. «Επειδή δεν μπορούμε να ξέρουμε τι φοβάται τον φωνάξαμε για μια συνέντευξη/κουβεντούλα.» Ένα παιδί από την ομάδα ή ο εμπυχωτής κάθεται σε μια καρέκλα και είναι ο Δράκος. Τα υπόλοιπα παιδιά κάθονται μπροστά του και τον ρωτούν τι φοβάται και γιατί επιτίθεται σε όλους αυτούς τους ανθρώπους. Μπορούν επίσης να τον ρωτήσουν για τα παιδικά του χρόνια και για ότι άλλο μπορεί να σκεφτούν. Ο Δράκος απαντά σε όλες τις ερωτήσεις με ειλικρίνεια. Δεν υπάρχει σωστό και λάθος, όλες οι απαντήσεις είναι σωστές.
3. **Δράκοι.** Σε τριάδες ή τετράδες τα παιδιά φτιάχνουν με τα σώματά τους τον Δράκο όπως τον φαντάζονται προσθέτοντας και ήχο. Το κάθε ζευγάρι παρουσιάζει στην ομάδα το Δράκο του.
4. **Πώς να παλέψετε με τον Δράκο σας.** Αν τα παιδιά ήταν ο Μεγαλέξανδρος, πώς θα πάλευαν τον Δράκο; Κάθε παιδί δοκιμάζει να είναι ο Μεγαλέξανδρος και να παλέψει με έναν Δράκο από την προηγούμενη δραστηριότητα. Απαγορεύεται αυστηρά ο Μεγαλέξανδρος να ακουμπήσει τον Δράκο ή ο Δράκος τον Μεγαλέξανδρο. Δεν είναι απαραίτητο κάποιος να νικήσει.
5. **Μαζί.** Μεγαλέξανδρος στην παράσταση δεν κατάφερε να νικήσει τον Δράκο με την πρώτη. Δύο φορές ο Δράκος τον έριξε κάτω και σηκώθηκε με τη βοήθεια του Καραγκιόζη.
Όλη η ομάδα φτιάχνει με τα σώματα τον Δράκο. Ο Δράκος βρυχάται αλλά δεν κινείται. Ένα παιδί είναι ο Μεγαλέξανδρος. Στον πρώτο βρυχηθμό του Δράκου ο Μεγαλέξανδρος πέφτει κάτω. Τότε ένα παιδί από το 'σώμα' του Δράκου φεύγει και παίζει τον ρόλο του Καραγκιόζη, βοηθά δηλαδή τον Μεγαλέξανδρο να σηκωθεί. Στον δεύτερο βρυχηθμό του Δράκου πέφτουν κάτω και ο Μεγαλέξανδρος και ο Καραγκιόζης. Τότε ένα άλλο παιδί από το σώμα του Δράκου πηγαίνει να τους βοηθήσει να σηκωθούν. Οι δύο προηγούμενοι γίνονται Μεγαλέξανδροι και πολεμούν μαζί τον Δράκο. Στον τρίτο βρυχηθμό του Δράκου, πέφτουν πάλι όλοι κάτω και συνεχίζεται το ίδιο μέχρι ο Δράκος να εξαφανιστεί αφού θα έχουν γίνει όλα τα παιδιά Μεγαλέξανδροι. Μόνον τότε μπορούν να πανηγυρίσουν ότι σκότωσαν τον Δράκο!

Η **Ηρώ Ποταμούση** είναι απόφοιτη του Τμήματος Κοινωνιολογίας του Παντείου Πανεπιστημίου και του Κέντρου Καλλιτεχνικής και του Εργαστηρίου Δημιουργικής Εκπαίδευσης «ANIMA». Ολοκλήρωσε τις μεταπτυχιακές της σπουδές στο Θέατρο στην Εκπαίδευση στο University of Warwick της Μ. Βρετανίας, όπου και ασχολήθηκε ερευνητικά με τα θεατροπαιδαγωγικά προγράμματα (TiEprogrammes). Έχει παρακολουθήσει και έχει εκπαιδευτεί στα εκπαιδευτικά προγράμματα στην Ελλάδα και το εξωτερικό σε θεματικές ενότητες Δυναμικής και Λειτουργίας Ομάδας, Επικοινωνία, Ηγεσία και Παρακίνηση. Υπήρξε μέλος του Δ.Σ. του Πανελληνίου Δικτύου για το Θέατρο στην Εκπαίδευση (2008-2011). Εργάζεται ως Κοινωνιολόγος σε σχολείο Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης από το 2015. Από το 2008 ασχολείται με τη δημιουργία και την εμπύχωση εκπαιδευτικού συνοδευτικού υλικού σε παιδικές και εφηβικές παραστάσεις (ΔΗΠΕΘΕ Βορείου Αιγαίου/Δ. Αβδελιώδης, Θέατρο Επί Κολωνών /Μ. Παπαδημητρίου, Θέατρο του Νέου Κόσμου / Τζ. Κακουδάκη κα.) Ως επιμορφώτρια και θεατροπαιδαγωγός έχει εμπυχώσει εργαστήρια παιδιών, εφήβων και εκπαιδευτικών και έχει συμμετάσχει σε θεατροπαιδαγωγικά προγράμματα που προσεγγίζουν κοινωνικά ζητήματα μέσω του θεάτρου σε συνεργασία με οργανισμούς όπως το Πανεπιστήμιο Αθηνών/Θεατροπαιδαγωγικό Πρόγραμμα «Στον Κόσμο του», την ΜΚΟ Ance /«Talkaboutmygeneration: Φεστιβάλ Μεταναστών 2ης Γενιάς», το Πανελλήνιο Δίκτυο για το Θέατρο στην Εκπαίδευση /«Παίζοντας τις ιστορίες του κόσμου για να αλλάξουμε τον κόσμο: ένα πρόγραμμα για τα δικαιώματα του παιδιού και την οικολογική συνείδηση», το Πανελλήνιο Δίκτυο για το Θέατρο στην Εκπαίδευση και την Ύπατη Αρμοσσία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες /«Κι αν ήσουν εσύ; Ένα πρόγραμμα ευαισθητοποίησης για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τους πρόσφυγες», «Μονόλογοι από το Αιγαίο».

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΔΙΚΤΥΟ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Επιστημονική ένωση για το θέατρο, το εκπαιδευτικό δράμα και τις παραστατικές τέχνες στην εκπαίδευση

www.TheatroEdu.gr / info@theatroedu.gr / 2106541600